

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

En forudsætning for Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers (FN) konvention om forbud mod udvikling, fremstilling, oplagring og anvendelse af kemiske våben og sådanne våbens tilintetgørelse af 13. januar 1993 er, at der indføres ny lovgivning om international inspektion og national erklæringsafgivelse og kontrol i Danmark i overensstemmelse med konventionen.

Vedtagelsen af nærværende lovforslag indebærer samtidig meddelelse af det i henhold til grundlovens § 19 fornødne samtykke fra Folketinget til, at Danmark ratificerer FN's konvention om forbud mod udvikling, fremstilling, oplagring og anvendelse af kemiske våben og sådanne våbens tilintetgørelse af 13. januar 1993. Konventionen er optrykt som bilag til lovforslaget.

2. Konventionen om forbud mod kemiske våben

Efter ca. 20 års forhandlinger om et forbud mod kemiske våben afsluttede det særlige udvalg vedrørende kemiske våben under Nedrustningskonferencen i Genève (CD) den 26. august 1992 behandlingen af en konventionstekst, der totalt forbyder kemiske våben. Den 3. september vedtog CD's plenarforsamling udvalgets beretning og besluttede i enighed at oversende konventionsteksten til FN's 47. generalforsamling.

FN's 47. generalforsamling vedtog den 30. november 1992 et resolutionsforslag, der anbefaler konventionen til medlemsstaterne, anmoder FN's generalsekretær om at åbne den for undertegnelse og opfordrer alle lande til at undertegne og ratificere konventionen samt sikre effektiv gennemførelse heraf. 145 lande var forslagsstillere, og forslaget vedtoges uden afstemning.

Den 13. januar 1993 åbnedes konventionen for undertegnelse i forbindelse med en ceremoni i Paris. 130 lande undertegnede ved denne lejlighed konventionen, heriblandt Danmark. Pr. 10. marts 1995 har 159 lande undertegnet konventionen.

Konventionen træder i kraft seks måneder efter, at 65 lande har ratificeret den, dog tidligst to år efter datoen, hvor den åbnedes for undertegnelse, d.v.s. den 13. januar 1995. Den 10. marts 1995 havde 27 lande ratificeret konventionen.

Konventionen forbyder udvikling, fremstilling, oplagring og anvendelse af kemiske våben. Konventionsdeltagerne forpligter sig endvidere til at tilintetgøre alle kemiske våben samt anlæg til produktion af sådanne våben inden for en frist af 10 år fra tidspunktet for konventionens ikrafttræden. Tilsvarende regler gælder for midlertidig omstilling af produktionsanlæg for kemiske våben til anlæg til tilintetgørelse af kemiske våben. Lande, der grundet særlige forhold måtte have vanskeligheder med at overholde fristen for tilintetgørelse af kemiske våben, vil dog undtagelsesvis og under særlige betingelser kunne opnå en forlængelse af fristen til op til 15 år.

Konventionen indeholder et omfattende verifikationssystem, hvorefter der bl.a. skal afgives erklæringer om besiddelse af kemiske våben, anlæg og udstyr til produktion af kemiske våben samt tidligere overførsler og modtagelser af sådanne våben og anlæg. Bestemmelserne omfatter også planer og principper for samt metoder til tilintetgørelse af kemiske våben, anlæg og udstyr til produktion af kemiske våben samt regler for gennemførelse af inspektioner. Herudover fastsættes bestemmelser for omstilling af anlæg til fremstilling af kemiske våben til formål, som ikke er forbudt i henhold til konventionen, samt bestemmelser vedrørende erklæringer, inspektion, behandling og tilintetgørelse af gamle kemiske våben og efterladte kemiske våben.

Verifikationssystemet retter sig endvidere mod virksomhed, der ikke er forbudt i henhold til konventionen. Det vil sige virksomhed omfattende liste- de kemikalier anvendt til industrielt, landbrugsmæssigt, forskningsmæssigt, medicinsk, farmaceutisk eller andre fredelige formål. I denne forbindelse omfatter verifikationen indledende samt løbende erklæringsafgivelse og inspektion ved en årlig syntetisk produktion af mere end 200 ton adskilte organiske kemikalier eller 30 ton adskilte kemikalier indeholdende elementerne fosfor, svovl eller flour. De nær-